

384L0450

19.9.84

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 250/17

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 10 päivänä syyskuuta 1984,

harhaanjohtavaa mainontaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä

(84/450/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamisöso-
pimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan,ottaa huomioon komission ehdotuksen⁽¹⁾,ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon⁽²⁾,ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausun-
non⁽³⁾,

sekä katsoo, että

tällä hetkellä voimassa olevassa harhaanjohtavaa mainon-
taa koskevassa jäsenvaltioiden lainsäädännössä on huo-
mattavia eroja; mainonnan vaikutus ulottuu yli yksittäis-
ten jäsenvaltioiden rajojen, ja sillä on siten välitön vaiku-
tus yhteismarkkinoiden toteuttamiseen ja toimintaan,

harhaanjohtava mainonta saattaa vääristää kilpailua,

mainonta vaikuttaa kuluttajien taloudelliseen tilanteeseen
riippumatta siitä, johtaako se sopimuksen tekemiseen,harhaanjohtava mainonta saattaa johtaa kuluttajan tava-
roita tai muuta omaisuutta hankkiessaan taikka palveluja
käyttäessään tekemään itselleen vahingollisia päätöksiä;
jäsenvaltioiden lainsäädännön eroavuudet, sen lisäksi,että ne johtavat usein tasoltaan riittämättömään kulutta-
jansuojaan, voivat myös olla esteenä kansalliset rajat
ylittävälle mainonnalle ja vaikuttaa siten haitallisesti tava-
roiden vapaaseen liikkuvuuteen ja palvelujen tarjoami-
seen,Euroopan talousyhteisön toinen toimintaohjelma kulutta-
jansuojaa ja kuluttajavalistusta koskevaksi politiikaksi⁽⁴⁾
sisältää ehdotukset toimenpiteistä, joita tarvitaan kulutta-
jien suojaamiseksi harhaanjohtavalta ja sopimattomalta
mainonnalta,sekä yleisön että kuluttajien ja kaikkien niiden, jotka
kilpailutilanteessa harjoittavat kauppaa, liiketoimintaa,
käsityötä tai ammattia yhteismarkkinoilla, edun mukaista
on, että yhdenmukaistetaan ensin harhaanjohtavan mai-
nonnan poistamiseksi annetut kansalliset säännökset ja
sen jälkeen toisessa vaiheessa käsitellään sopimatonta
mainontaa sekä tarvittaessa vertailevaa mainontaa komis-
sion aiheellisten ehdotusten perusteella,tätä tarkoitusta varten tulisi vahvistaa vähimmäistunnus-
merkit ja tavoitteet, joiden perusteella voidaan määrittää
harhaanjohtava mainonta,jäsenvaltioiden harhaanjohtavan mainonnan vastaisten
säännösten tulisi olla riittäviä ja tehokkaita,sellaisen henkilön ja yhteisön, jonka etua asia kansallisen
lainsäädännön mukaan koskee, on voitava saattaa har-
haanjohtava mainonta joko tuomioistuimen tai sellaisen
hallintoviraanomaisen käsiteltäväksi, jolla on toimivalta⁽¹⁾ EYVL N:o C 70, 21.3.1978 s. 4⁽²⁾ EYVL N:o C 140, 5.6.1979, s. 23⁽³⁾ EYVL N:o C 171, 9.7.1979, s. 43⁽⁴⁾ EYVL N:o C 133, 3.6.1981, s. 1

antaa ratkaisu valituksesta tai panna vireille oikeudenkäynti asiassa,

kunkin jäsenvaltion tulisi voida päättää siitä, onko tuomioistuimilla tai hallintoviranomaisilla oikeus vaatia, että valituksen käsittelyssä on turvauduttava muihin olemassa oleviin keinoihin ennen asian ottamista ratkaistavaksi,

tuomioistuimilla tai hallintoviranomaisilla tulee olla toimivalta määrätä harhaanjohtava mainonta lopetettavaksi tai lopettaa se,

tietyissä tapauksissa voi olla suotavaa kieltää harhaanjohtava mainos jo ennen sen julkaisemista; tämä ei kuitenkaan velvoita jäsenvaltioita antamaan säännöksiä tai määräyksiä, jotka edellyttävät mainonnan järjestelmällistä ennakkotarkastusta,

tulee säätää kiireellisistä menettelyistä, joita noudattaen voidaan ryhtyä väliaikaisiin tai lopullisiin toimenpiteisiin,

voi olla suotavaa määrätä tuomioistuinten tai hallinto-organomaisten päätökset taikka mainonnan oikaisut julkaistaviksi harhaanjohtavan mainonnan pysyvien vaikutusten ehkäisemiseksi,

hallintoviranomaisten tulee olla puolueettomia ja niiden toimenpiteet on voitava saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi,

itsesääntelyelimien harjoittama vapaaehtoinen valvonta harhaanjohtavan mainonnan poistamiseksi saattaa johtaa siihen, että hallinnollisilta toimenpiteiltä tai oikeudenkäynneiltä övältytään, minkä vuoksi sitä tulisi rohkaista,

mainostajan on kyettävä näyttämään mainonnassaan esittämiensä tosiasiaaväittämien paikkansapitävyys, ja tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen tulee tarvittaessa voida öväätiä tätä, ja

tällä direktiivillä ei saa estää jäsenvaltiota pitämästä voimassa tai antamasta säännöksiä laajemmasta kuluttajien taikka kauppaa, liiketoimintaa, käsityötä tai ammattia harjoittavien henkilöiden sekä yleisön suojasta,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Tämän direktiivin tarkoituksena on suojella kuluttajia ja kauppaa, liiketoimintaa, käsityötä tai ammattia harjoitta-

via henkilöitä sekä yleisöä harhaanjohtavalta mainonnalta ja sen kohtuuttomilta seurauksilta.

2 artikla

Tässä direktiivissä:

1. "mainonnalla" tarkoitetaan missä tahansa muodossa olevaa tietoa tai esitystä, joka annetaan kaupan, liiketoiminnan, käsityön tai ammatin harjoittamisen yhteydessä tavaroiden tai palvelujen, mukaan lukien kiinteä omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet, menekin edistämiseksi;
2. "harhaanjohtavalla mainonnalla" tarkoitetaan kaikkea mainontaa, joka tavalla tai toisella, esitystapa mukaan lukien, harhauttaa tai on omiaan harhauttamaan niitä henkilöitä, joille se on osoitettu tai jotka se tavoittaa, ja joka harhauttavan ominaisuutensa takia on omiaan vaikuttamaan heidän taloudelliseen käytötytymiseensä taikka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan vahinkoa kilpailijalle;
3. "henkilöllä" tarkoitetaan luonnollista henkilöä ja öioikeushenkilöä.

3 artikla

Mainonnan harhaanjohtavuutta arvioitaessa on otettava huomioon sen kaikki piirteet ja erityisesti sen sisältämät tiedot seuraavista seikoista:

- a) tavaroiden ja palvelujen ominaisuudet, kuten niiden saatavuus, laatu, toimittaminen, koostumus, valmistus- tai suoritustapa ja -ajankohta, käyttökelpoisuus, käyttötarkoitus, määrä, tuote-erittely, maantieteellinen tai kaupallinen alkuperä tai tulokset, joita niitä käyttämällä oletetaan saavutettavan, taikka tavaroita tai palveluja koskeissa tarkastuksissa ja kokeissa saadut tulokset ja olennaiset piirteet;
- b) hinta tai sen laskemistapa sekä ehdot, joilla tavara toimitetaan tai palvelu suoritetaan;
- c) sellaiset mainostajan luonteeseen, ominaisuuksiin ja oikeuksiin liittyvät seikat, kuten tämän henkilöllisyys ja varallisuus, pätevyys, teolliset, kaupalliset tai tekijänoikeudet sekä saadut palkinnot ja tunnustukset.

4 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että käytettävissä on riittävät ja tehokkaat keinot harhaanjohtavan mainonnan valvomiseksi sekä kuluttajien että kilpailijoiden ja yleisön edun edellyttämällä tavalla.

Näihin keinoihin kuuluvat säännökset, joiden nojalla sellaiset henkilöt tai yhteisöt, joiden etua harhaanjohtavan mainonnan kieltäminen kansallisen lainsäädännön mukaan koskee, voivat:

- a) ryhtyä oikeudellisiin toimenpiteisiin tällaisen mainonnan suhteen; tai
- b) saattaa tällaisen mainonnan sellaisen hallintoviranomaisen käsiteltäväksi, jolla on toimivalta joko antaa ratkaisu valituksesta tai panna vireille asianmukainen oikeudenkäynti asiassa.

Kukin jäsenvaltio saa ratkaista, kumpi näistä mahdollisuuksista on käytettävissä ja onko tuomioistuimilla tai hallintoviranomaisilla oikeus vaatia, että valituksen käsitelyssä on turvauduttava muihin olemassa oleviin keinoihin, joihin luetaan myös 5 artiklassa tarkoitetut menettelyt, ennen asian ototamista ratkaistavaksi.

2. Jäsenvaltioiden on 1 kohdassa tarkoitetuilla säännöksillä annettava tuomioistuimille tai hallintoviranomaiselle toimivalta tapauksissa, joissa se pitää sitä kaikkien asiaan liittyvien etujen ja etenkin yleisen edun kannalta tarpeellisenä,

- määrätä harhaanjohtava mainonta lopetettavaksi tai hakea tuomioistuimelta päätöstä sen lopettamisesta, tai
- kieltää harhaanjohtavan mainoksen julkaiseminen tai hakea tuomioistuimelta päätöstä sen julkaisemisen kieltämisestä, jollei sitä vielä ole julkaistu, mutta sen julkaiseminen on odotettavissa,

vaikka tosiasiallisen vahingon syntymistä taikka mainostajan tahallisuutta tai huolimattomuutta ei olisi näytetty.

Jäsenvaltioiden on myös säädettävä kiireellisestä menettelystä, jota noudattaen 1 alakohdassa tarkoitetut toimenpiteet voidaan toteuttaa

- joko väliaikaisina tai
- lopullisina

siten, että kukin jäsenvaltio saa valita jommankumman näistä kahdesta vaihtoehdosta.

Lisäksi jäsenvaltiot voivat säätää, että tuomioistuimilla tai hallintoviranomaisilla on harhaanjohtavan mainonnan pysyvien vaikutusten poistamiseksi toimivalta, jos mainonta on lainvoimaisella päätöksellä määrätty lopetettavaksi:

- määrätä kyseinen päätös kokonaan tai osittain julkaisotavaksi tarkoituksenmukaiseksi katsomassaan muodossa,
- määrätä lisäksi oikaisu julkaisotavaksi asiassa.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen hallintoviranomisten tulee:

- a) olla kokoonpanoltaan sellaisia, että niiden puolueettomuudesta ei ole epäilyksiä;
- b) saada riittävät toimivaltuudet valitusten johdosta tekeömiensä päätösten noudattamisen tehokkaaksi valvomiseksi ja turvaamiseksi;
- c) säännönmukaisesti perustella päätöksensä.

Jos 2 kohdassa tarkoitettu toimivalta kuuluu yksinomaan hallintoviranomaiselle, sen päätökset tulee aina perustella. Lisäksi tällöin on säädettävä menettelystä, jolla viranomaisen toimivallan virheellinen tai sopimaton käyttö tai käyttämisen laiminlyönti voidaan saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi.

5 artikla

Tällä direktiivillä ei estetä itsesääntelyelimiä harjoittamasta harhaanjohtavan mainonnan vapaaehtoista valvontaa eikä 4 artiklassa tarkoitettuja henkilöitä tai yhteisöjä kääntymästä tällaisten toimielinten puoleen, jos asian käsittely näissä elimissä täydentää tuossa artiklassa tarkoitettua tuomioistuin- tai hallintomenettelyä.

6 artikla

Jäsenvaltioiden on annettava tuomioistuimille tai hallintoviranomaisille toimivalta 4 artiklassa tarkoitetuissa riita-asioissa tai hallintomenettelyissä:

- a) vaatia mainostajaa näyttämään toteen mainonnassa esitettyjen tosiasiaväittämien paikkansapitävyys, jos se mainostajan ja menettelyn muiden asianosaisten oikeudet edut sekä kyseiseen tapaukseen liittyvät seikat huomioon ottaen on aiheellista; ja
- b) katsoa tosiasiaväittämät virheellisiksi, jollei a alakohdan mukaan vaadittua näyttöä esitetä tai jos tuomioistuin tai hallintoviranomainen pitää sitä riittämättömänä.

7 artikla

Tällä direktiivillä ei estetä jäsenvaltioita pitämästä voimassa tai antamasta säännöksiä laajemmasta kuluttajien taikka kauppaa, liiketoimintaa, käsityötä tai ammattia harjoittavien henkilöiden sekä yleisön suojasta.

8 artikla

Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudatotamiseksi edellyttämät toimenpiteet viimeistään 1 päivänä lokakuuta 1986. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

9 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 10 päivänä syyskuuta 1984.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

P. O'TOOLE